

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2532/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-484/24 S

Název	Střední průmyslová škola, Mladá Boleslav, Havlíčková 456
Sídlo	Havlíčková 456/1, Mladá Boleslav II, 293 01 Mladá Boleslav
E-mail	sekretariat@spsmb.cz
IČO	48 683 795
Identifikátor	600 007 448
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Václav Bohata
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Havlíčková 456/1 a Boženy Němcové 636/3, Mladá Boleslav
Inspekční činnost na místě	6. – 7. a 10. – 11. června 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), naplňování ŠVP a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny.

Škola ke 30. září 2023 vzdělávala 451 žáků. Nejvyšší povolený počet žáků je využit ze 68 %. Žáky vzdělává ve čtyřletých oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou (dále „MZ“) Strojírenství, Dopravní prostředky a Informační technologie. Od předešlé inspekční činnosti (2017) počet žáků celkově vzrostl o 12 %. Škola rozšířila svou vzdělávací nabídku o obor Technické lyceum, který se bude realizovat od školního roku 2024/2025. Obor Dopravní prostředky proto utlumuje a v oboru Ekonomika a podnikání škola žáky od roku 2022/2023 nevzdělává.

V domově mládeže s nově upraveným nejvyšším povoleným počtem 52 lůžek bylo k 31. říjnu 2023 zapsáno ve dvou výchovných skupinách 31 ubytovaných žáků (naplněnost 60 %).

K termínu inspekční činnosti eviduje škola 44 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s doporučením školského poradenského zařízení, z nichž pět se vzdělává dle individuálního vzdělávacího plánu. Další čtyři žáci mají individuální vzdělávací plán z jiných závažných důvodů. Škola vzdělává 15 žáků s odlišným mateřským jazykem, kteří nemají jazykovou bariéru.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) působí ve své funkci od roku 2019 a spolu se svými zástupkyněmi, vedoucím praktického vyučování a vedoucí domova mládeže vytváří funkční tým. Při řízení postupuje plánovitě v návaznosti na reálnou koncepci školy, přičemž vyhodnocuje její naplňování a přijímá opatření ke zlepšení. Škole se daří naplňovat odborný profil absolventa, rozvíjet spolupráci se sociálními partnery a výrazně zlepšovat materiální podmínky. Ředitel optimalizoval vzdělávací nabídku v souladu s koncepčními záměry Středočeského kraje. Méně se daří snížit počty žáků ohrožených školním neúspěchem.

Systém řízení je realizován většinou efektivně a převážně účelně se na něm podílejí předmětové komise a pedagogická rada. K tomu přispívají pravidelné týdenní porady pedagogů a přenos informací ve sdíleném digitálním prostředí. Kontrola pedagogického procesu probíhá plánovitě formou hospitací ředitele a jeho zástupkyň, v případě potřeby ji realizují i vedoucí předmětových komisí. Příležitostí ke zlepšení zůstává i nadále přijímání opatření a jejich vyhodnocování především v oblasti výukových forem a metod za účelem systematické aktivizace všech žáků a důsledného získávání zpětné vazby o jejich dosaženém učebním pokroku.

Ve škole pracuje 48 převážně odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků včetně vychovatelů a asistentů pedagoga. Od předešlé inspekční činnosti jejich počet mírně vzrostl, přičemž zároveň dochází k jejich obměně. Jeden ze čtyř učitelů bez odborné kvalifikace pro její získání studuje. Ředitel prokazatelně usiluje o zajištění vzdělávání odborně kvalifikovanými pedagogy. Velkým přínosem pro odborné vzdělávání jsou profesní zkušenosti pedagogů, které přispívají k jeho efektivitě. Ředitel vytváří potřebné podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Příležitostí ke zlepšení je nadále zapojení všech učitelů do vzdělávání v oblasti inovativních metod a forem výuky. Mentoring nových učitelů je převážně účelný. Poradenské služby ve škole dlouhodobě zajišťuje ve školním

poradenském pracovišti kvalifikovaná výchovná poradkyně, školní metodička prevence a kariérní poradkyně ve spolupráci s vedením školy a třídními učiteli.

Škola účelně využívá vícezdrojové financování. Průběžně rekonstruuje prostory, vytváří nové učebny, modernizuje jejich vybavení a učební pomůcky včetně digitálních a zlepšuje vybavení domova mládeže. Kvalitní materiální podmínky přispívají k efektivnímu naplňování ŠVP. Dlouhodobě podporuje zahraniční mobilitu žáků a učitelů. Získávání finančních prostředků je odrazem funkčních vztahů se zřizovatelem a partnerství s významnými zaměstnavateli regionu. S nimi škola rozvíjí účinnou spolupráci s důrazem na aktuálnost teoretické přípravy a návaznost na potřeby praxe formou exkurzí, přednášek, realizováním praxe a stáží. Škola při rozvoji kulturních, sportovních či sociálních kompetencí žáků pokračuje ve spolupráci s řadou organizací veřejného i neziskového sektoru. Zákonní zástupci prostřednictvím svého spolku vhodně podporují aktivity žáků a jejich odměňování za studijní úspěchy.

Prostory pro výuku a vybavení jsou vyhodnocovány z hlediska bezpečnosti, realizovaná opatření byla k termínu inspekční činnosti účelná, míru úrazovosti žáků se daří snižovat.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované činnosti byly v souladu se ŠVP. Hospitované hodiny byly připravené a věcně správné. Pro podporu názornosti učitelé účinně využívali didaktickou techniku. Pro řešení úkolů poskytovali žákům dostatek času. Převládala většinou účelný frontální výklad, kooperativní formy byly však zastoupeny v nízké míře. Obdobně jako při předešlé inspekční činnosti většinou chyběl diferencovaný přístup učitelů zohledňující rozdílné dovednosti žáků. Ti většinou neměli možnost výběru z různě obtížných úkolů. Velmi málo učitelé podněcovali rozvoj kritického myšlení a práci s informačními zdroji. Většinou žákům předkládali hotové poznatky, což snižovalo jejich aktivizaci. Učitelé od nich většinou nezískávali systematickou zpětnou vazbu o míře zvládnutí učiva. Jen ve čtvrtině sledovaných hodin bylo zaznamenáno účelné zhodnocení vyučovací hodiny se zapojením žáků.

Při výuce českého jazyka a literatury učitelé zaměřovali cíle hodin převážně na upevňování znalosti gramatických jevů. Žáci účelně vyplňovali pracovní listy. Pozitivem bylo, že žáci nejen aplikovali učitelé vysvětlovaná gramatická pravidla, ale v některých úlohách je také sami vyvozovali. Výuka anglického jazyka byla vedena správně většinou v příslušném jazyce. Přínosné bylo zejména časté používání probírané slovní zásoby či gramatických jevů v reálných situacích. Převládající frontální výuka a další zvolené formy práce však většinou neumožňovaly dostatečný rozvoj komunikativních kompetencí žáků. Ve výuce společensko-vědních předmětů nebyli při frontální práci žáci vždy účinně aktivizováni. Příležitostí ke zlepšení je podněcování žáků k obsahově náročnější komunikaci a k dialogu. Ve výuce matematiky volili pedagogové nejčastěji společnou práci, při které všichni řešili stejné úlohy. Někteří učitelé zařadili kooperativní činnosti, při kterých bylo vhodně podporováno vzájemné učení. K procvičování nebo ověření dosažení vzdělávacího cíle používali samostatnou práci. Jen ojediněle byla využita práce s chybou či vyvozování závěrů z řešených úloh. Ve výuce přírodovědných předmětů učitelé využívali frontální formu výkladu při seznamování s novým učivem, ta však aktivizovala pouze jedince, kteří v rámci řízeného rozhovoru odpovídali na otázky. Účinně byly využity zkušenosti žáků z běžného života. Bylo zaznamenáno účelné ověřování znalostí z předchozích vyučovacích hodin formou elektronického testu. Při výuce ekonomiky bylo učivo bylo vždy spjaté s praktickým

životem, chyběl ale rozvoj kritického myšlení v širší míře. Zvolené činnosti a aktivity při výuce tělesné výchovy odpovídaly věku i pohybovým schopnostem a dovednostem žáků.

Používané formy a metody ve sledované výuce odborných předmětů byly převážně efektivní. Podněcovaly aktivitu žáků a poskytovaly jim prostor pro vyjádření vlastního názoru. Vyučující je důsledně vedli k osvojování učiva v souvislostech a v návaznosti na již získané vědomosti a dovednosti. Náležitá pozornost byla věnována podpoře názornosti, procvičování učiva a používání odborné terminologie. Žáci se aktivně zapojovali do výuky, plnili úkoly dle zadání učitelů a odpovídali na dotazy vyučujících. Účelně pracovali s pomůckami a školní digitální technikou. Přitom jim učitelé v případě potřeby vhodně pomáhali. V závěru vyučovacích hodin většinou nebyli žáci vedeni k rozvoji jejich hodnotících dovedností.

Byla zaznamenána výborná aktivizace žáků při prezentaci zhotovených internetových stránek. Prokazovali znalosti z reálného prostředí, odborné terminologie a moderních trendů výuky. Učitel je vedl systematicky a příkladně k formativnímu vrstevnickému hodnocení předváděných výsledků týmové práce, ve kterých měli účelně specifikované role. Žáci při tom prokazovali výborné komunikační dovednosti. Při této výuce byla zaznamenána účinná práce s chybou, kdy žáci na základě jak žakovských, tak i učitelových hodnocení dostali možnost, aby své výstupy v časovém termínu zlepšili. Podpora komunikačních dovedností a kritického myšlení žáků byla tak dostatečně zřejmá a efektivní na rozdíl od výuky všeobecně vzdělávacích předmětů.

Při sledované praktické výuce ve školních dílnách žáci používali potřebné vybavení, pomůcky a ruční nářadí v požadované kvalitě a funkčním stavu. Po výkladu a názorné ukázce vedené učitelem pracovali samostatně, a to účelně. Učitelé jim poskytovali potřebnou pomoc ke zvládnutí požadovaných úkolů a správně upozorňovali na případné chyby. Pracovní postupy a bezpečnost práce byly náležitě dodržovány. Žáci dostávali průběžně zpětnou vazbu o správnosti jednotlivých úkonů. Dobře patrná byla podpora slabších žáků. Při výuce však chyběla diferenciací formou práce se složitějším zadáním pro zručnější a nadanější žáky.

Činnosti v domově mládeže se realizují plánovitě, volný čas ubytovaných žáků je cíleně využíván pro individuální i skupinové aktivity či pravidelnou přípravu na vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

O výsledcích vzdělávání jsou žáci a zákonní zástupci průběžně informováni prostřednictvím školního informačního systému. Pro zjišťování průběžných výsledků vzdělávání využívají pedagogové písemné a ústní zkoušení, hodnotí praktické činnosti. Pro ověřování komplexních výstupů podle ŠVP zadávají písemné práce ve čtvrtletí nebo po tematických celcích, nově se realizují ročníkové práce. Úspěšnost žáků v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování škola pravidelně v pedagogické radě a v předmětových komisích sleduje, projednává a přijímá opatření, a to s různou mírou účinnosti.

Celkový průběžný prospěch žáků byl v posledních dvou školních rocích obdobný. Celkový prospěchový průměr činil 2,38 resp. 2,41. Z celkového počtu žáků ve 2. pololetí školního roku 2021/2022 jich prospělo s vyznamenáním cca 5 %, neprospělo cca 8 %. Mírné zlepšení škola zaznamenala ve 2. pololetí školního roku 2022/2023, zvýšil se podíl žáků s vyznamenáním na cca 6 % a snížil podíl neprospívajících na 6,5 %. Nejčastějšími vyučovacími předměty, ze kterých byli žáci hodnoceni nedostatečnou v obou školních rocích, byly matematika a odborné předměty. I přes mírné zlepšení přetrvávají od předešlé

inspekční činnosti rizikové jevy. Z průběžných výsledků je patrný vysoký počet žáků ohrožených školní neúspěšností (žák je klasifikován jednou nebo více dostatečnými). V prvním a třetím ročníku ve 2. pololetí školního roku 2022/2023 jich byly cca dvě třetiny z celkového počtu žáků v daném ročníku. Opravné zkoušky konalo či v náhradním termínu bylo hodnoceno 11 % žáků školy, přičemž třetina žáků byla při nich neúspěšná. Vzdělávání ve škole předčasně ukončil ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 přibližně stejný podíl žáků, tj. 6 až 7 % z celkového počtu žáků.

Průběžným výsledkům odpovídají výsledky při ukončování vzdělávání. Ve školních rocích 2021/2022 a 2022/2023 byla hrubá neúspěšnost školy u MZ jak celkově, tak i ve společné a profilové části MZ (podíl žáků nekonajících nebo u MZ neúspěšných ve vztahu k žákům k MZ přihlášeným) v průměru za technické obory vyšší ve srovnání s obdobnými obory v ČR. Oproti tomu žáci oboru Ekonomika a podnikání byli v roce 2021/2022, kdy maturovali naposledy, všichni úspěšní.

Výsledky žáků technických oborů při ukončování vzdělávání zároveň vykazují mezioborové rozdíly. Celková hrubá neúspěšnost žáků oboru Informační technologie byla v obou školních rocích téměř stejná a činila 18,4, resp. 18 %. V oboru Strojírenství se meziročně snížila z 19,4 % na 13,8 %. V oboru Dopravní prostředky byla v obou školních letech nejvyšší, přičemž se meziročně snížila ze 40 % na 25 %.

Z mírných zlepšení výsledků je patrné, že v rámci strategie školní neúspěšnosti se škola jimi zabývá a přijímá opatření. Došlo mj. k úpravě kritérií hodnocení. Na počátku prvního ročníku zadávají učitelé vstupní písemné práce z matematiky a cizích jazyků. Na základě analýzy výsledků se cíleně zaměřují na zjištěné nedostatky. Nově se v prvním ročníku realizuje výuka matematiky v dělených třídách. Třídní učitelé ve spolupráci s předmětovými komisemi identifikují žáky ohrožené školním neúspěchem. V rámci pedagogických rad učitelé vyhodnocují absenci žáků a její vliv na dosahované výsledky. Je jim nabízeno doučování a konzultace, přičemž účinnost je však individuální. Učitelé nově realizují kompletní didaktické testy k MZ nebo jejich části, problémové otázky nebo příklady pak ve výuce s žáky diskutují. Ve školním sdíleném digitálním prostředí mají žáci k dispozici předchozí didaktické testy a další výukové materiály k MZ. Příležitostí ke zlepšení je i nadále se výsledky zabývat a vyhodnocovat účinnost přijatých opatření.

Pro podporu osobnostně-dovednostního rozvoje škola žáky zapojuje do vědomostních a dovednostních soutěží či olympiád, a to v různých úrovních od školní po celonárodní. Někteří žáci nově žádají o nahrazení profilové ústní MZ z anglického jazyka mezinárodně uznávaným certifikátem, ve školním roce 2022/2023 tvořili pětinu z celkového počtu maturujících. Podnětům žáků věnuje vedení školy pozornost. Pro zájemce škola organizuje kroužky.

Školní poradenské pracoviště převážně účelně poskytuje poradenství a konzultace žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům. Systematicky informuje učitele o potřebách žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Z rozboru prospěchu vyplývá, že hodnocení těchto žáků vykazuje individuální rozdíly, je ale většinou srovnatelné s průměrným prospěchem třídy, kterou navštěvují. Škola správně identifikuje projevy rizikového chování, důraz je zároveň kladen na jejich prevenci. Žáci absolvují na počátku studia adaptační kurz, který hodnotně podporuje jejich adaptaci na nové prostředí. Škola využívá motivačního účinku pochval, jejich počet převyšuje kázeňská opatření. Pozitivní je, že vysokou absenci žáků se podařilo ve školním roce 2022/2023 oproti 2021/2022 snížit zpřísněním kritérií pro její posuzování, a to o cca 15 % na 92 hodin na žáka. Kariérní poradenství je účelně realizováno vhodnými aktivitami k volbě povolání, žáci jsou nově vedeni ke zpracování svých portfolií. Zpětnou vazbu od absolventů škola získává při

neformálních setkáních. Absolventi školy si většinou podávají přihlášku na vysoké školy či se aktivně zapojují do pracovního procesu na trhu práce, kde je po nich trvalá vysoká poptávka.

Zařazované aktivity v DM pro rozvoj klíčových kompetencí podporují zdravý životní styl a žádoucí vrstevnické vztahy. Vychovatelé pravidelně sledují studijní výsledky žáků a motivují je k přípravě na vyučování. Ubytovaní žáci aktivně využívají posilovnu školy, účastní se výletů, hrají deskové hry aj.

Závěry

Vývoj školy

- V roce 2019 došlo ke změně na pozici ředitele školy.
- Vzrostl počet žáků a pedagogů.
- Škola inovovala svou vzdělávací nabídku, nově nabízí od školního roku 2024/2025 obor Technické lyceum, který nahradil obor Dopravní prostředky. Žáci oboru Ekonomika a podnikání naposledy maturovali ve školním roce 2021/2022.
- Opatření přijatá na základě předešlé inspekční činnosti v roce 2017 byla částečně účinná. Přetrvává nedostatečná diferenciacie výuky ve vztahu k nadaným žákům a nižší účinnost strategie předcházení školní neúspěšnosti.
- Přetrvává vysoká uplatnitelnost absolventů školy na trhu práce.

Silné stránky

- Teoretická odborná příprava je efektivně propojena s praxí (1.2)
- Účinné partnerství přispívá k naplňování profilu absolventa. (1.5)
- Soustavné zkvalitňování materiálních podmínek a vybavení pro výuku vytváří vhodné podmínky pro vzdělávání žáků. (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Metodická podpora poskytovaná pedagogům není dostatečně účinná, což se projevuje v přetrvávajících nedostacích v pedagogickém procesu. (2.1)
- Ve sledované výuce učitelé nevedli žáky k práci s informačními zdroji a nerozvíjeli kritické myšlení žáků, což snižovalo aktivizaci žáků. Chyběl efektivní závěr vyučovací hodiny s vyhodnocením vzdělávacího cíle a pokroku žáků. (4.2)
- Minimální zařazování diferenciacie učiva ve výuce způsobovalo, že byl méně využit vzdělávací potenciál každého žáka. (4.3)
- Strategie předcházení školní neúspěšnosti žáků má nižší účinnost. (5.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Motivovat všechny pedagogické pracovníky k dalšímu vzdělávání v oblasti inovativních metod a forem výuky a následně aplikovat získané poznatky do výuky.

- Poskytovat pedagogům efektivní zpětnou vazbu k jejich práci, která povede ke zkvalitňování pedagogického procesu.
- Diferencovat výuku s ohledem na maximální využití vzdělávacího potenciálu žáků a vést je k účelné práci s informačními zdroji. Využívat formativní hodnocení ve výuce a uplatňovat metody aktivního učení a kritického myšlení.
- V závěrech vyučovacích hodin dostatečně vyhodnocovat splnění vzdělávacího cíle učiteli a žáky.
- Zvýšit účinnost strategie předcházení školní neúspěšnosti při naplňování požadovaných výstupů školních vzdělávacích programů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Základní dokumenty školy (zřizovací listina včetně příloh, výpis z rejstříku škol a školských zařízení), stav k termínu inspekční činnosti
2. Jmenování ředitelem, čj. 097920/2019/2019/KUSK, s účinností od 1. srpna 2019
3. Dokumentace k řízení a kontrole, školní rok 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
4. Školní vzdělávací programy, účinné k termínu inspekční činnosti
5. Školní řád a vnitřní řád domova mládeže, účinný k termínu inspekční činnosti
6. Školní matrika – stav k termínu inspekční činnosti
7. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně plánu jejich dalšího vzdělávání (vzorek), školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
8. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, platná ve školním roce 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
9. Doklady o přijímání a ukončování vzdělávání (vzorek), školní roky 2021/2022, 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
10. Třídní knihy, rozvrhy vyučovacích hodin, školní rok 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
11. Záznamy z pedagogické rady a z jednání předmětových komisí, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
13. Ekonomická dokumentace (finanční vypořádání dotací v roce 2023, závazné ukazatele rozpočtu 2023, účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2023)
14. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2511/17-S
16. Internetové stránky školy <https://www.spsmb.cz/>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Jana Diopová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Karasová, školní inspektorka

Ing. Anna Kejřová, školní inspektorka

Bc. Mária Kotvanová, kontrolní pracovnice

Ing. Miroslav Dundr, přizvaná osoba – odborník na strojírenské předměty a řízení školy

10. července 2024